

BRNO

» NAŠE MĚSTA «

MONOGRAFIE VÝZNAČNÝCH MĚST REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

ZEMSKÉ HLAVNÍ MĚSTO

BRNO

SESTAVIL

ALOIS V. KOŽÍŠEK

*Používám jménem města Brna příležitosti Vašeho
letosího 52. sjezdu k tomuto pěníování a prosím
abyste je přijali jako výraz vřelých sympatií.*

Brno, dne 3. prosince 1928.

Karel Vousek
starosta

VYDAL NAKLADATEL EMIL ŠOLC

V PRAZE-KARLÍNĚ

O B S A H

Karel Tomeš, <i>Úvodem</i>	9
Dr. Frant. Šujan, <i>Od podhradí k velkoměstu</i>	11
Ing. Stanislav Sochor, <i>Stavební vývoj města Brna</i>	18
Ing. Jaroslav Zikmund, <i>Regulační vývoj města Brna</i>	26
Dr. Dobroslav Krejčí, <i>Vzrůst města Brna</i>	37
Dr. E. Dostál, <i>Brněnské umělecké památky</i>	41
Dr. Arne Novák, <i>Literatura v Brně</i>	54
Dr. Vlad. Helfert, <i>Deset let hudby v Brně</i>	59
Dr. Jaroslav Helfert, <i>Brněnská musea</i>	64
Dr. Jaroslav Helfert, <i>Brněnské galerie</i>	67
Dr. B. Navrátil, <i>Brněnské archivy</i>	69
Jiří Mahen, <i>Brněnská divadla</i>	74
Gustav Bondi, <i>Německé divadlo v Brně</i>	78
Jiří Mahen, <i>Brněnské knihovny</i>	82
Dr. Ant. Beer, <i>Masarykova universita</i>	87
Jan Pospíšil, <i>Brněnské školství</i>	92
Jan Máša, <i>Stálé výstaviště v Brně</i>	99
Zdeněk Rossmann a Bedřich Václavek, <i>Moderní brněnská architektura</i>	104
Ing. Bohumil Vlček, <i>Textilní průmysl brněnský</i>	113
Ing. Quido Strašnov, <i>Brněnský průmysl strojní</i>	120
Dr. V. Kubelka, <i>Historický vývoj koželužského průmyslu v Brně</i>	126
Dr. Frant. Pochyla, <i>Obchod a řemesla v Brně</i>	129
Ing. Ota Veletovský, <i>Brno jako centrum železniční</i>	135
Ing. Karel Lossmann, <i>Úpravní práce na řece Svatce a Svitavě ve Velkém Brně</i>	137
J. M., <i>Letecký přístav v Brně</i>	142
MUDr. Bohumil Vacek, <i>Zdravotnictví ve Velkém Brně</i>	143
Ing. Josef Peňáz, <i>Zelený pás okolo Brna</i>	147
Ing. F. Okáč, <i>Bytová péče města Brna</i>	151
Dr. František Kousalík, <i>Sociální péče města Brna</i>	155
Jos. Kašpar, <i>Tržnictví města Brna</i>	162
Ing. B. Bukovanský, <i>Městská plynárna, elektrárna a smetárna</i>	168
Ing. V. Beněš, <i>Zásobování města Brna vodou</i>	173
Dr. M. Žižlavský, <i>Městské jatky</i>	178
Ing. Karel Koželuh, <i>Brněnské elektrické dráhy pouliční</i>	180

Úvod nakladatele.

V městech našich je mnoho krás a mnoho vzácných a krásných památek, o nichž průměrný občan ví jen zběžně a návštěvník z jiných měst sotva. A také v životě měst je mnoho zajímavého a osobitého, skoro každé město má svůj zvláštní život a ráz.

Cizinec nemůže naráz vniknouti do života města, poznati jeho duši. Musil by ve městě delší dobu žíti, nebo by musil míti spolehlivého informátora a ukazovatele pozoruhodností. Žel, že dostává se mu namnoze informací kusých nebo tendenčních — podle toho, kdo jej informuje. A pak v zahraničí kolují o poměrech u nás i v seriosním tisku zprávy, které zkreslují obraz našich měst a života v nich.

Abý domácím i zahraničním návštěvníkům našich měst dostalo se spolehlivého průvodce po pozoruhodnostech a objektivního informátora o životě měst, rozhodli jsme se vydávati edici „*Naše města*“, v níž chceme uveřejňovati postupně monografie všech větších a důležitějších měst republiky Československé. Jako první svazek této edice vychází monografie města Brna, druhého města republiky a hlavního města Moravy, důležitého střediska hospodářského a kulturního. Bylo-li zvoleno pro první svazek naší edice právě hlavní město Moravy, stalo se tak proto, že v Brně vznikla myšlenka vydávati takovéto monografie u nás a ukázati neodvislost naši na stejné vydavatelské činnosti firem říšskoněmeckých, dále protože celá naše nakladatelská činnost, vzniknuvší na Moravě, měla stále úzké vztahy k této zemi a konečně také proto, že při výstavě soudobé kultury soustředí se zájem republiky i ciziny na toto město, které svým významem plně si tohoto zájmu zaslouhuje.

Naší akci dostalo se vlídného přijetí a účinné morální podpory od reprezentace města Brna, která převzala redakci díla. Městským presidiem ustanovenému redaktoru podařilo se získati za spolupracovníky uznané odborníky ve všech otázkách kulturních a hospodářských, takže monografie podává výstižný a nezkreslený obraz života v Brně.

Předkládáme první svazek naší edice veřejnosti k vlídnému posouzení. Jsme si vědomi toho, že dílu, třebaže bylo připravováno pečlivě, bude možno ještě leccos vylétknouti. Měli jsme vůli nejlepší, ta necht' případné nedostatky díla omluví.

Emil Šolc.